

دیرستان پسرانه غیر دولتی ابتکار علم - دوره دوم

نام و نام خانوادگی: **سوال و پاسخ** کلاس: **دهم ریاضی و تجربی** موضوع امتحان: **فارسی ۱** نام دیر: **ابراهیم پور**

الف) قلمرو زبان (۷ نمره)

۱ - در بیت زیر ، معادل معنایی واژه « آسوده » را مشخص کنید ؟ (۰/۲۵) **فارغ**

از سوی خانه بیامد خواجه اش بردکان بنشست فارغ خواجه وش

۲ - در کدام گزینه ، هر سه واژه ، مترادف نیستند ؟ (۰/۲۵)

(۱) کمیت ، باره ، سمند (۲) **گیر ، ترگ ، خود** (۳) حصار ، باره ، دژ

۳ - معنای واژه های مشخص شده را بنویسید ؟ (۱)

(۱) آفتاب نعمتم شد زیر میغ **ابر**

(۲) هنوز فضا از نم باران آکنده است. **پر**

(۳) کیست کند با چومنی همسری. **برابری**

(۴) بیامد دمان پیش گرد آفرید. **ابر**

۴ - کدام واژه ، اهمیت املائی کمتری دارد؟ (۰/۲۵)

(۱) رحمت (۲) آیت (۳) **دین** (۴) سودا

۵ - املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید؟ (۰/۵)

(۱) صد هزاران این چنین (اشباح - اشباه) بین .

(۲) دو لشکر (نضاره - نظاره) برین جنگ ما .

۶ - در عبارت های زیر املائی درست واژگان نادرست را بنویسید ؟ (۰/۷۵)

(۱) عاقل در دفع مکاید دشمن تأخیر ثواب نبیند . **صواب**

(۲) آن شخص مسلّم نداشت و آغاز عربده و سفاحت نهاد . **سفاهت**

(۳) آن ها از بین گل ولایی که حاصل جذر و مدّ آب است ، خود را به قایق ها می رسانند . **جزر**

۷ - تفاوت معنایی واژه مشخص شده ، در گذشته و امروز چیست؟ (۰/۵) گذشته : رفتیم / امروزه : گشتیم

« به مجلس وزیر شدیم »

۸ - در دو عبارت زیر ، « واو عطف » و « واو ربط » را مشخص کنید؟ (۰/۵)

(۱) ناتانائیل ، من به تو شور و شوقی خواهم آموخت . واو عطف

(۲) گویند : مردی به بغداد آمد و بر درازگوش نشسته بود . واو ربط

۹ - در مصراع زیر ، نقش دستوری ضمائر متصل را مشخص کنید؟ (۰/۵)

(۱) پیاده بیاموزمت کارزار. متمم (۲) مرا مادرم نام مرگ تو کرد. مضاف الیه

۱۰ - در مصراع زیر ، کدام اسم همراه دو حرف اضافه آمده است؟ (۰/۲۵) جنگ

« همیشه به جنگ اندرون نامدار »

۱۱ - کدام واژه ، دو تلفظی نیست؟ (۰/۲۵)

(۱) دودمان (۲) شاهوار (۳) باغبان (۴) ارجمند

۱۲ - زمان و نوع فعل مشخص شده را بنویسید؟ (۰/۵) ماضی ساده

« از آنجا با خجالت بیرون آمدیم و با شتاب برفتیم . »

۱۳ - در جمله مرکب زیر ، جمله هسته و جمله وابسته را مشخص کنید؟ (۰/۵)

« معنای خاکریز هم تفهیم می شود (هسته) در میان یک دشت باز گرفتار آتش دشمن باشی . (وابسته) »

۱۴ - کدام گروه اسمی ، معادل الگوی « اسم + صفت + مضاف الیه » است . (۰/۲۵)

(۱) سفر تابستانی یوش (۲) کنگره نویسندگان ایران

۱۵ - در عبارت زیر ، حذف لفظی است یا معنایی؟ (۰/۲۵) لفظی

« نگاهش آرام و حرکاتش و زندگی اش بی تلاطم بود. »

۱۶ - نقش دستوری واژگان مشخص شده را بنویسید؟ (۰/۵)

(۱) شکوفایی گسترده تو ، دل انگیز است. مسند

(۲) ای سرور باران ها و فصل ها. منادا

(ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱ - مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید؟ (۵/۰)

(۱) عنان را گران کرد و او را بخواند . اسب را نگه داشت.

(۲) او را نیز بسمل کردم تا عبرت همگان شود . سر بریدن

۲ - در دو مصراع زیر ، « نماد » و « تشبیه » را بررسی کنید؟ (۵/۰)

(۱) ای چون سبزه برآمده از دفتر روزگاران. اضافه تشبیهی

(۲) حسرت نبرم به خواب آن مرداب. انسان های بی تحرک

۳ - هر حماسه چند ویژگی دارد : (۵/۰)

داستانی قهرمانی ملی و خرق عادت

۴ - درس عظمت نگاه از کتاب « مائده های زمینی و مائده های تازه » اثر آندره ژید انتخاب شده است . (۲۵/۰)

۵ - موثر ترین شیوه ای که مولانا در مثنوی معنوی از آن بهره می گیرد ، چیست؟ (۲۵/۰) تمثیل

۶ - در بیت زیر کدام دلیل شاعرانه باعث حسن تعلیل شده است؟ (۵/۰) شرمندگی از بی حاصلی

« بید مجنون در تمام عمر سر بالا نکرد / حاصل بی حاصلی نبود به جز شرمندگی »

۷ - کدام واژه مشخص شده ، استعاره به شمار می آید ، مفهوم آن را بنویسید؟ (۵/۰)

« ای مسافر دیرین بر روی خار و درد / ای چون ستاره ، فروزان »

خار - استعاره از درد و رنج

۸ - در شعر زیر مفاهیم نمادین واژگان « باران ها و فصل ها » را بنویسید؟ (۵/۰)

« ای سرور باران ها و فصل ها / تو را عطری نامیدم که در غنچه ها خانه دارد . »

باران ها : شادابی و طراوت فصل ها : دوران

۹ - در بیت زیر ، جناس و نوع آن را مشخص کنید؟ (۵/۰)

« دید پر روغن دکان و جامه چرب / بر سرش زد گشت طوطی کل از ضرب »

چرب - ضرب ، ناهم سان - اختلاف در حرف

۱۰ - حفظ شعر : (۱)

(۱) چو هنگامه آزمون تازه شد

دگر باره ایران پرآوازه شد

(۲) دلیران و مردان ایران زمین

هژیران جنگ آور روز کین

ج (قلمرو فکری (۸ نمره)

- ۱ - معنی عبارت ها و شعرهای زیر را ساده و روان بنویسید . (۵)
- ۱) تویی رزاق هر پیدا و پنهان (۰/۲۵) تو روزی دهنده همه آفریده ها هستی.
- ۲) گفت : در این معرکه یکتا منم (۰/۲۵) گفت : در این عالم من یگانه هستم.
- ۳) همانا او را تصوّر شود که مرا در فضل مرتبه ای است . (۰/۵) او فکر می کند که من در علم جایگاهی دارم.
- ۴) گل صبر می پرورد دامن من (۰/۵) دامن من گل صبر و بردباری می پرورد.
- ۵) یکی از خروسان ضربتی سخت بر دیده حریف نواخت (۰/۵) یکی از خروس ها ، ضربه ای سخت بر چشم حریف زد.
- ۶) چون بسی ابلیس آدم روی هست / پس به هر دستی نشاید داد دست (۰/۷۵)
چون شیطان های بسیاری با صورت آدمی وجود دارد ، پس نباید از هر کسی راهنمایی خواست.
- ۷) تو را بهتر آید که فرمان کنی / رخ نامور سوی توران کنی (۰/۷۵)
بهتر است که اطاعت کنی و به سوی توران برگردی.
- ۸) خروشید کای مرد رزم آزمای / همآوردت آمد مشو باز جای (۰/۷۵)
فریاد زد ای مبارز ، حریف تو آمد ، حرکت نکن.
- ۹) جز از جام توحید هرگز ننوشم / زنی گر به تیغ ستم گردن من (۰/۷۵)
اگر با شمشیر ستم گردن مرا بزنی، تنها از جام توحید سیراب می شوم.

د (درک مطلب (۳ نمره)

- ۱ - در مصراع : « گل از شوق تو خندان در بهار است » مقصود از خندان بودن گل چیست؟ (۰/۵) شکوفایی
- ۲ - مفهوم عبارت های زیر را بنویسید؟ (۱) (۱) اگر به شهر نیامده بود ، نیما نشده بود . مشهور و معروف نشده بود.
- (۲) نیامد ز کار تو بر دوده ننگ کار تو قوم و قبیله را رسوا نکرده
- ۳ - در مصراع « که هم رزم جستی ، هم افسون و رنگ » مقصود از رنگ چیست؟ (۰/۵) مکر و نیرنگ
- ۴ - برای مصراع زیر ، یک مثل معادل آن بنویسید؟ (۰/۵) دشمن طاووس آمد پر او
- « خورد گاو نادان ز پهلوی خویش . »

۵ - مولانا در داستان طولی و بقال ، چه نوع قیاسی را موجب خنده خلق می داند؟ (۰/۵) قضاوت شتاب زده

نام و نام خانوادگی مصمم: نام و نام خانوادگی تجدید نظر کننده: نمره ورقه به عدد:
ممل امضا ممل امضا نمره ورقه به حرف: